

1 *Lille Claus og store Claus* H.C.Andersen

2

3 Der var i en by to mænd, som begge havde selv samme navn, begge to hed de Claus, men den ene
4 ejede fire heste og den anden kun en eneste hest; for nu at kunne skille dem fra hinanden, kaldte man
5 ham, som havde fire heste, den store Claus, og ham, som kun havde den ene hest, lille Claus. Nu
6 skulle vi høre hvorledes de to havde det, for det er en virkelig historie!

7 Hele ugen igennem måtte lille Claus pløje for store Claus, og låne ham sin eneste hest; så hjalp
8 store Claus ham igen med alle sine fire, men kun en gang om ugen, og det var om søndagen. Hussa!
9 hvor lille Claus smældede med sin pisk over alle fem heste, de var jo nu så godt som hans, den ene
10 dag. Solen skinnede så dejligt, og alle klokker i kirketårnet ringede til kirke, folk var så pyntede, og
11 gik med salmebog under armen hen at høre præsten prædike og de så på lille Claus, der pløjede med
12 fem heste, og han var så fornøjet, at han smældede igen med pisken og råbte: „hyp, alle mine heste!”
13 „Det må du ikke sige,” sagde store Claus, „det er jo kun den ene hest, der er din!”

14 Men da der igen gik nogen forbi til kirke, glemte lille Claus, at han ikke måtte sige det, og råbte
15 da: „hyp, alle mine heste!”

16 „Ja, nu vil jeg bede dig lade være!” sagde store Claus, „for siger du det endnu engang, så slår jeg
17 din hest for panden, så den skal ligge død på stedet, så er det forbi med den!”

18 „Jeg skal såmænd ikke sige det mere!” sagde lille Claus, men da der kom folk forbi, og de nikkede
19 goddag, blev han så fornøjet, og syntes det så dog så raskt ud, at han havde fem heste til at pløje sin
20 mark, og så smældede han med pisken, og råbte: „hyp, alle mine heste!”

21 „Jeg skal huppe dine heste!” sagde store Claus, og tog tøjrekøllen og slog lille Claus's eneste hest for
22 panden, så den faldt om, og var ganske død.

23 „Ak, nu har jeg slet ingen heste mere!” sagde lille Claus og gav sig til at græde. Siden flåede han
24 hesten, tog huden, og lod den godt tørre i vinden, puttede den så i en pose, som han tog på nakken,
25 og gik ad byen til for at sælge sin hestehud.

26 Han havde sådan en lang vej at gå, skulle igennem en stor, mørk skov, og nu blev det et frygtelig
27 ondt vejr; han gik ganske vild, og før han kom på den rette vej, var det aften, og alt for langt til at
28 komme til byen eller hjem igen, før det blev nat.

29

30 Tæt ved vejen lå der en stor bondegård, skodderne udenfor var lukket for vinduerne, men lyset
31 kunne dog skinne ud ovenover. Der kan jeg vel få lov til at blive natten over, tænkte lille Claus, og
32 gik hen for at banke på.

1 Bondekonen lukkede op, men da hun hørte, hvad han ville, sagde hun, at han skulle gå sin vej,
2 hendes mand var ikke hjemme, og hun tog ikke imod nogen fremmede.

3 „Nå, så må jeg da ligge udenfor," sagde lille Claus, og bondekonen lukkede døren for ham.

4 Tæt ved stod en stor høstak, og mellem den og huset var bygget et lille skur med et fladt stråtag.

5 „Der kan jeg ligge oppe!" sagde lille Claus, da han så taget, „det er jo en dejlig seng, storken flyver
6 vel ikke ned og bider mig i benene." For der stod en levende stork oppe på taget, hvor den havde sin
7 rede.

8 Nu krøb lille Claus op på skuret, hvor han lå og vendte sig, for at ligge rigtig godt. Træskodderne
9 for vinduerne sluttede ikke tæt oventil, og så kunne han se lige ind i stuen.

10

11 Der var dækket et stort bord med vin og steg og sådan en dejlig fisk, bondekonen og degnen sad til
12 bords og ellers slet ingen andre, og hun skænkede for ham, og han tog godt af fisken, for det var
13 noget han holdt af.

14 „Hvem der dog kunne få noget med!" sagde lille Claus, og rakte hovedet lige hen mod vinduet.

15 Gud, hvilken dejlig kage han kunne se stå derinde! Jo, det var et gilde!

16 Nu hørte han en komme ridende på landevejen hen imod huset, det var bondekone ns mand, som
17 kom hjem.

18 Det var sådan en god mand, men han havde den forunderlige sygdom, at han aldrig kunne tåle at
19 se degne; kom der en degn for hans øjne, blev han ganske rasende. Derfor var det også, at degnen
20 var gået ind for at sige goddag til konen, da han vidste manden ikke var hjemme, og den gode kone
21 satte al den dejligste mad, hun havde for ham; da de nu hørte manden kom, blev de så forskrækkede,
22 og konen bad degnen krybe ned i en stor, tom kiste, der stod henne i krogen; det gjorde han, for han
23 vidste jo, at den stakkels mand ikke kunne tåle at se degne.

24

25 Konen gemte hurtigt al den dejlige mad og vin inde i sin bageovn, for havde manden fået den at se,
26 så havde han nok spurgt, hvad det skulle betyde.

27 „Ak ja!" sukkede lille Claus oppe på skuret, da han så al maden blive borte.

28 „Er der nogen deroppe?" spurgte bondemanden og kiggede op på lille Claus. „Hvorfor ligger du
29 der? Kom hellere med ind i stuen!"

30 Så fortalte lille Claus, hvorledes han var faret vild, og bad om at måtte blive natten over.

31 „Ja vist!" sagde bondemanden, „men nu skulle vi først have lidt at leve af!"

1 Konen tog meget venligt imod dem begge to, dækkede et langt bord og gav dem et stort fad grød.
2 Bondemanden var sulten og spiste med rigtig appetit, men lille Claus kunne ikke lade være at tænke
3 på den dejlige steg, fisk og kage, han vidste stod inde i ovnen.

4 Under bordet ved sine fødder havde han lagt sin sæk med hestehuden i, for vi ved jo, at det var
5 den, han var gået hjemmefra med, for at få den solgt i byen. Grøden ville slet ikke smage ham, og så
6 trådte han på sin pose, og den tørre hud i sækken knirkede ganske højt.

7 „Hys!“ sagde lille Claus til sin sæk, men trådte i det samme på den igen, og så knirkede det meget
8 højere end før.

9 „Nej! hvad har du i din pose?“ spurgte bonden igen.

10 „O, det er en troldmand!“ sagde lille Claus, „han siger, at vi ikke skulle spise grød, han har tryllet
11 hele ovnen fuld af steg og fisk og kage.“

12 „Hvad for noget!“ sagde bonden, og lukkede i en fart ovnen op, hvor han så al den dejlige mad,
13 konen havde gemt, men som han nu troede, at troldmanden i posen havde tryllet frem til dem. Konen
14 turde ikke sige noget, men satte straks maden på bordet, og så spiste de både af fisken og stegen og
15 kagen. Straks trådte lille Claus på sin pose igen, så huden knirkede.

16 „Hvad siger han nu?“ spurgte Bonden.

17 „Han siger,“ sagde lille Claus, „at han også har tryllet tre flasker vin til os, de står også inde i
18 ovnen!“ Nu måtte konen tage vinen frem, hun havde gemt, og bondemanden drak og blev så lystig;
19 sådan en troldmand, som lille Claus havde i posen, ville han da grumme gerne eje.

20 „Kan han også trylle Fanden frem?“ spurgte Bonden, „ham gad jeg nok se, for nu er jeg lystig!“

21 „Ja,“ sagde lille Claus, „min troldmand kan alt, hvad jeg vil forlange. Ikke sandt? Du!“ spurgte han
22 og trådte på posen, så det knirkede. „Kan du høre, han siger jo? Men Fanden ser så fæl ud, det er
23 ikke værd at se ham!“

24 „O, jeg er slet ikke bange, hvorledes kan han vel se ud?“

25 „Ja, han vil vise sig ganske livagtig som en degn!“

26 „Hu!“ sagde bonden, „det var fælt! Du skal vide, at jeg ikke kan tåle at se degne! Men det er nu det
27 samme, jeg ved jo, det bare er Fanden, så finder jeg mig vel bedre i det! Nu har jeg courage! Men
28 han må ikke komme mig for nær.“

29 „Nu skal jeg spørge min troldmand,“ sagde lille Claus, trådte på posen og holdt sit øre til.

30 „Hvad siger han?“

31 „Han siger, at du kan gå hen og lukke kisten op, der står i kroen, men du må holde på låget, så
32 han ikke slipper ud.“

1 „Vil I hjælpe mig med at holde på det!" sagde Bonden og gik hen til kisten, hvor konen havde
2 havde gemt den virkelige degn, der sad og var så bange.

3 Bonden løftede låget lidt og kiggede ind under det: „hu!" skreg han, og sprang tilbage.

4

5

6 „Jo, nu så jeg ham, han så ganske ud, som vores degn ! Nej, det var forskrækkeligt! "

7 Det måtte der drikkes på, og så drak de endnu til langt ud på natten.

8 „Den troldmand må du sælge mig," sagde bonden, „forlang for den alt, hvad du vil! ja, jeg giver
9 dig straks en hel skæppe penge!"

10 „Nej, det kan jeg ikke!" sagde lille Claus, „tænk dog, hvor meget gavn jeg kan have af denne
11 troldmand!"

12 „Ak, jeg ville så grumme gerne have den," sagde bonden, og blev ved at bede.

13 „Ja," sagde lille Claus til sidst, „du har været så god at give mig husly i nat, så skal du få
14 troldmanden for en skæppe penge, men jeg vil have skæppen topfuld."

15 „Det skal du få," sagde bonden, „men kisten derhenne må du tage med dig, jeg vil ikke have den
16 en time i huset, man kan ikke vide, om han sidder derinde endnu."

17 Lille Claus gav bonden sin sæk med den tørre hud i, og fik en hel skæppe penge, og det topmålt,
18 for den. Bondemanden forærede ham endda også en stor trillebør til at køre pengene og kisten på.

19 „Farvel!" sagde lille Claus, og så kørte han med sine penge og den store kiste, hvor degnen endnu
20 sad.

21 På den anden side af skoven var en stor, dyb å, vandet løb så stærkt afsted, at man knap kunne
22 svømme imod strømmen; man havde bygget en stor ny bro over åen, lille Claus standsede midt på
23 den, og sagde højt, for at degnen inde i kisten kunne høre det:

1 „Nej, hvad skal jeg dog med den tossede kiste? Den er så tung, som om der var sten i! Jeg er træt
2 af at køre med den, jeg vil kaste den ud i åen; sejler den så hjem til mig, er det godt, og gør den det
3 ikke, så kan det også være det samme."

4 Nu tog han i kisten med den ene hånd, og løftede lidt på den, som om han ville skubbe den ned i
5 vandet.

6

7 „Nej, lad være!" råbte degnen inde i kisten, „lad mig komme ud!" "Huh" sagde lille Claus, og lod
8 som om han blev bange. "Han er derinde endnu! Så må jeg straks have den ud i åen, så han kan
9 drukne!" „Oh nej, oh nej!" råbte degnen, „jeg vil give dig en hel skæppe penge, vil du lade være!"

10 „Ja, det er en anden sag!" sagde lille Claus, og lukkede kisten op. Degnen krøb straks ud og stødte
11 den tomme kiste ud i vandet og gik til sit hjem, hvor lille Claus fik en hel skæppe penge, én havde
12 han jo fået forud af bondemanden, nu havde han hele sin trillebør fuld af penge!

13 „Se, den hest fik jeg da ganske godt betalt!" sagde han til sig selv, da han kom hjem i sin egen
14 stue, og væltede alle pengene af i en stor hob midt på gulvet. „Det vil ærgre store Claus, når han får
15 at vide, hvor rig jeg er blevet med min ene hest, men jeg vil dog ikke sige ham det lige ud!"

16

17 Nu sendte han en dreng hen til store Claus for at låne et skæppemål.

18 „Hvad mon han vil med det!" tænkte store Claus og smurte lidt tjære på bunden, for at der kunne
19 hænge lidt ved af det, som lille Claus ville måle, og det gjorde der da også, thi da han fik skæppen
20 tilbage, hang der tre nye sølv-otte-skillinger ved.

21 „Hvad for noget?" sagde den store Claus, og løb straks hen til den lille: „Hvor har du fået alle de
22 mange penge fra?"

23 „Åh det er for min hestehud, jeg solgte den i aftes!"

24 „Det var såmænd godt betalt!" sagde store Claus, løb hjem, tog en økse, og slog alle sine fire heste
25 for panden, trak huden af dem, og kørte med dem ind til byen.

26 „Huder! Huder! hvem vil købe huder!" råbte han igennem gaderne. Alle skomagere og garvere kom
27 løbende, og spurgte, hvad han ville have for dem.

28 „En skæppe penge for hver!" sagde store Claus.

29 „Er du gal?" sagde de allesammen, „tror du, vi har penge i skæppevis?"

30 „Huder, Huder! hvem vil købe huder!" råbte han igen, men alle dem, som spurgte, hvad huderne
31 kostede, svarede han: „en skæppe penge."

32 „Han vil gøre nar af os," sagde de allesammen, og så tog skomagere deres spandremme og garverne
33 deres skødskind, og begyndte at prygle store Claus. „Huder, Huder!" vrængede de ad ham, „ja vi skal

1 give dig en hud, der skal spytte røde grise! Ud af byen med ham!" råbte de, og store Claus måtte
2 skynde sig alt hvad han kunne, så pryglet havde han aldrig været.Nå!" sagde han, da han kom hjem,
3 „det skal lille Claus få betalt, jeg vil slå ham ihjel for det!"

4 Men hjemme hos den lille Claus var den gamle bedstemoder død; hun havde ganske vist været
5 arrig og slem imod ham, men han var dog ganske bedrøvet, og tog den døde kone og lagde hende i
6 sin varme seng for at prøve, om hun ikke kunne komme til live igen; der skulle hun ligge hele natten,
7 selv ville han sidde henne i krogen og sove på en stol, det havde han gjort før.

8
9 Som han nu sad der om natten, gik døren op og store Claus kom ind med sin økse, han vidste
10 godt, hvor lille Claus's seng var, gik lige hen til den og slog nu den døde bedstemoder for panden,
11 fordi han troede, det var lille Claus.

12 „Se så!" sagde han, „nu skal du ikke narre mig mere!" og så gik han hjem igen.

13 „Det er dog en slem, ond mand!" sagde lille Claus, „der ville han slå mig ihjel, det var godt for den
14 gamle mutter, at hun allerede var død, ellers havde han taget livet af hende!"

15
16 Nu gav han den gamle bedstemoder søndagsklæderne på, lånte en hest af sin nabo, spændte den for
17 vognen, og satte den gamle bedstemoder op i det bageste sæde, så at hun ikke kunne falde ud, når
18 han kørte, og så rullede de afsted igennem skoven; da solen stod op, var de udenfor en stor kro, dér
19 holdt lille Claus stille og gik ind for at få noget at leve af.

20 Kromanden havde så mange, mange penge, han var også en meget god mand, men hidsig, som om
21 der var peber og tobak i ham.

22 „God morgen!" sagde han til lille Claus, „du er kommet tidligt i tøjet i dag!"

23 „Ja," sagde lille Claus, „jeg skal til byen med min gamle bedstemoder, hun sidder derude i vognen,
24 jeg kan ikke få hende ind i stuen. Vil du ikke bringe hende et glas øl, men du må tale højt, for hun
25 kan ikke så godt høre."

26 „Jo, det skal jeg!" sagde kromanden, og skænkede et stort glas øl, som han gik ud med til den døde
27 bedstemoder, der var stillet op i vognen.

28 „Her er et glas øl fra din søn!" sagde kromanden, men den døde kone sagde da ikke et ord, men
29 sad ganske stille.

30 —„Hører du ikke!" råbte kromanden ligeså højt, han kunne, „her er et glas øl fra din søn!" Endnu
31 engang råbte han det samme, og så nok engang, men da hun slet ikke rørte sig ud af stedet, blev han
32 vred og kastede glasset lige i ansigtet på hende, så øllet løb hende ned over næsen, og hun faldt
33 baglæns om i vognen, for hun var kun stillet op og ikke bundet fast.

1 „Nåda!" råbte lille Claus, sprang ud af døren og tog kromanden i brystet! „der har du slået min
2 bedstemoder ihjel! Vil du bare se, der er et stort hul i hendes pande!"

3 „Oh, det var en ulykke!" råbte kromanden og slog hænderne sammen, „det kommer alt sammen af
4 min hidsighed! Søde, lille Claus, jeg vil give dig en hel skæppe penge og lade din bedstemoder
5 begrave, som om det var min egen, men ti endelig stille, for ellers hugger de hovedet af mig, og det
6 er så ækelt!"

7 Så fik lille Claus en hel skæppe penge, og kromanden begravede den gamle bedstemoder, som det
8 kunne være hans egen.

9 Da nu lille Claus kom hjem igen med de mange penge, sendte han straks sin dreng over til store
10 Claus, for at bede, om han ikke måtte låne et skæppemål.

11 „Hvad for noget?" sagde store Claus, „har jeg ikke slået ham ihjel! Det må jeg se selv!" og så gik
12 han over med skæppen til lille Claus.

13 „Nej, hvor har du dog fået alle de penge fra?" spurgte han, og spilede rigtig øjnene op.

14 „Det var min Bedstemoder og ikke mig, du slog ihjel!" sagde lille Claus, „hende har jeg nu solgt
15 og fået en skæppe penge for!"

16 „Det var såmænd godt betalt!" sagde store Claus og skyndte sig hjem, tog en økse og slog straks
17 sin gamle bedstemoder ihjel, lagde hende op i vognen, kørte ind til byen, hvor apotekeren boede, og
18 spurgte, om han ville købe et dødt menneske.

19 „Hvem er det, og hvor har du fået det fra?" spurgte apotekeren.

20 „Det er min bedstemoder!" sagde store Claus, „jeg har slået hende ihjel, for en skæppe penge!"

21 " „Gud bevare os!" sagde apotekeren, ”sig dog ikke sådant noget, for så kan du miste hovedet!" —
22 Store Claus blev så forskrækket, at han sprang lige fra apoteket ud i vognen, piskede på hestene og
23 for hjem, men apotekeren og alle folk troede han var gal, og lod ham derfor køre, hvorhen han ville.

24

25 „Det skal du få betalt!" sagde store Claus, da han var ude på landevejen, „ja det skal du få betalt,
26 lille Claus!" Og nu tog han, så snart han kom hjem, den største sæk, han kunne finde, gik over til lille
27 Claus og sagde: „nu har du narret mig igen! Først slog jeg mine heste ihjel, så min gamle
28 bedstemoder! Det er alt sammen din skyld, men aldrig du skal narre mig mere!" Og så tog han lille
29 Claus om livet og puttede ham i sin sæk, tog ham på nakken og råbte til ham: „Nu går jeg ud og
30 drukner dig!"

31

32 Det var et langt stykke at gå, før han kom til åen, og lille Claus var ikke så let at bære. Vejen gik
33 tæt forbi kirken, orgelet spillede og folk sang så smukt derinde; så satte store Claus sin sæk med lille

1 Claus i tæt ved kirkedøren, og tænkte, det ville være ganske godt, at gå ind og høre en salme først,
2 før han gik videre; lille Claus kunne jo ikke slippe ud. Så gik han derind.

3 „Ak ja ! ak ja! sukkede lille Claus inde i sækken; han vendte sig og vendte sig, men det var ikke
4 muligt at få løst båndet op; i det samme kom der en gammel kvægdriver med kridhvidt hår og en
5 stor kæp i hånden; han drev en hel flok af køer og tyre foran sig, de løb på sækken, som lille Claus
6 sad i, så den væltede.

7 „Ak ja!" sukkede lille Claus, „jeg er så ung og skal allerede til Himmerige!"

8 „Og jeg stakkel!" sagde kvægdriveren, „er så gammel og kan ikke komme der endnu!"

9 „Luk op for sækken!" råbte lille Claus, „kryb derind i stedet for mig, så kommer du straks til
10 Himmerige!"

11 „Ja, det vil jeg grumme gerne!" sagde kvægdriveren og løste op for lille Claus, der straks sprang
12 ud.

13 „Vil du nu passe kvæget?" sagde den gamle mand, og krøb ind i posen, som lille Claus bandt for,
14 og gik så sin vej med alle køerne og tyrene.

15 Lidt efter kom store Claus ud af kirken, han tog sin sæk på nakken igen; han syntes, at den var
16 blevet så let, for den gamle kvægdriver var ikke mere end halvt så tung, som lille Claus. „Hvor han
17 er blevet let at bære! Ja det er nok fordi jeg har hørt en salme!" Så gik han hen til åen, der var dyb
18 og stor, kastede sækken med den gamle kvægdriver ud i vandet og råbte efter ham, for han troede jo,
19 at det var lille Claus: „Se så! nu skal du ikke narre mig mere!" Så gik han hjemad, men da han kom
20 hen, hvor vejene krydsede, mødte han lille Claus, som drev af sted med alt sit kvæg. „Hvad for
21 noget!" sagde store Claus, „har jeg ikke druknet dig!"

22 „Jo!" sagde lille Claus, „Du kastede mig jo ned i åen for en lille halv time siden!"

23 „Men hvor har Du fået alt det dejlige kvæg fra?" spurgte store Claus.

24 „Det er søkvæg!" sagde lille Claus, „jeg skal fortælle dig hele historien, og tak skal du have, fordi
25 du druknede mig, nu er jeg ovenpå, er rigtig rig, kan du tro! — Jeg var så bange, da jeg lå inde i
26 sækken, og vinden peb mig om ørerne, da du kastede mig ned fra broen i det kolde vand. Jeg sank
27 lige straks til bunds, men jeg stødte mig ikke, for dernede vokser det fineste bløde græs. Det faldt jeg
28 på, og straks blev posen lukket op, og den dejligste jomfru, i kridhvide klæder og med en grøn krans
29 om det våde hår, tog mig i hånden, og sagde: Er du der? Lille Claus! Her har du først noget kvæg!
30 Og en mil oppe ad vejen står endnu en hel flok, som jeg vil forære dig! — Nu så jeg, at åen var en stor
31 landevej for havfolkene. Nede på bunden gik og kørte de lige ud fra søen og helt ind i landet, til
32 hvor åen ender. Der var så yndigt med blomster, og det friskeste græs, og fiskene, som svømmede i
33 vandet, de smuttede mig om ørerne, ligesom fuglene i luften gør her.

1 „Men hvorfor er du så kommet herop til os igen?" spurgte store Claus. „Det ville jeg ikke have
2 gjort, når der var så nydeligt dernede!"

3 „Jo," sagde lille Claus, „det er netop smart gjort af mig: Havpigen sagde jo, at en mil oppe ad
4 vejen - dvs. åen, det er deres vej - står der endnu en hel flok kvæg til mig. Men åen bugter sig, det er
5 jo en hel omvej. Derfor kom jeg herop på land for at skyde genvej. Jeg sparer næsten en halv mil og
6 kommer hurtigere frem!"

7
8 „Oh, du er en lykkelig mand!" sagde store Claus, „tror du, jeg også får søkvæg, når jeg kommer
9 ned på bunden af åen?"

10 „Jo, det vil jeg tro!" sagde lille Claus, „men jeg kan ikke bære dig i sækken hen til åen, du er for
11 tung. Men hvis du selv gå derhen og så krybe i posen, skal jeg med største fornøjelse kaste dig ud."

12 „Tak skal du have!" sagde store Claus, „men får jeg ikke noget kvæg, når jeg kommer ned, så skal
13 jeg prygle dig, kan Du tro!"

14 „Oh nej! Vær ikke så slem!" sagde lille Claus, og så gik de hen til åen. Da kvæget, som var
15 tørstigt, så vandet, løb det alt hvad det kunne, for at komme ned at drikke.

16 „Se, hvor det skynder sig!" sagde lille Claus; „det længes efter at komme ned på bunden igen!"

17 „Ja hjælp nu først mig!" sagde store Claus, „for ellers får du prygl!" Og så krøb han i den store
18 sæk, som havde ligget tværs over ryggen på en af tyrene. „Læg en sten i, for ellers er jeg bange for,
19 jeg ikke synker!" sagde store Claus.

20 „Det går nok!" sagde lille Claus, men lagde dog en stor sten i sækken, bandt den godt, og stødte så
21 til den: Plump! der lå store Claus ude i åen og sank straks ned til bunds.

22 „Jeg er bange, han ikke finder kvæget!" sagde lille Claus, og drev så hjem med hvad han havde.

23

24